

Η Ελληνική Επανάσταση και η Ευρωπαϊκή Διπλωματία.

Γράφει ο Ιωάννης Κρασσάς, Αντιστράτηγος ε. α.

«Μία ανεπηρέαστος Ελλάς είναι πράγμα αδιανόητο. Η Ελλάς είτε θα είναι ρωσική, είτε θα είναι αγγλική. Και επειδή δεν πρέπει να είναι ρωσική, πρέπει να είναι αγγλική». Έντμουντ Λάιονς(1780-1858), ο πρώτος Βρετανός πρέσβης στην Ελλάδα.

Η Επανάσταση.

Η επανάσταση των Ελλήνων, για την απελευθέρωσή τους από τα δεσμά του Οθωμανικού ζυγού, ξεκίνησε την 22^α Φεβρουαρίου του 1821, από τον Αλέξανδρο Υψηλάντη στο Ιάσιο της Ρουμανίας και τερματίστηκε την 3^η Φεβρουαρίου του 1830, με την υπογραφή του Πρωτόκολλου του Λονδίνου, με το οποίο αναγνωρίστηκε η ανεξαρτησία της Ελλάδος[1].

Η επανάσταση του 1821, διαδραματίστηκε σε δύο πεδία. Το ένα αφορούσε τα καθαυτό «πεδίο της μάχης» και περιλάμβανε τα στρατιωτικά και πολιτικά γεγονότα που έλαβαν χώρα στις εξεγερθείσες περιοχές. Το άλλο αφορούσε το διπλωματικό πεδίο, όπου πρωταγωνίστησαν οι μεγάλες δυνάμεις της εποχής, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία, η Αυστρία, η Ρωσία και

η Πρωσία. Οι Έλληνες πίστευαν ότι μόνο με ένοπλο αγώνα θα αποκτούσαν την ελευθερία τους. Ο ξεσηκωμός του γένους υπήρξε καρπός του πατριωτισμού, της χριστιανικής πίστεως, της έμφυτης αγάπης προς την ελευθερία, και της πολεμικής αρετής της φυλής μας. Οι ξένοι ηγέτες ήθελαν να εκμεταλλευθούν προς όφελός τους την αποδυνάμωση της οθωμανικής αυτοκρατορίας και την εμφάνιση ενός ανεξάρτητου ελληνικού κράτους στην βαλκανική. Το ηθικό και το δίκαιο του αγώνος συγκινούσε μόνο τους Φιλέλληνες, η συμβολή των οποίων υπήρξε καθοριστικής σημασίας για την εξέλιξη του αγώνος.

Η Διπλωματία.

Το συνέδριο στο Λάϋμπαχ της Αυστρίας [2] (26 Ιανουαρίου έως 12 Μάϊου 1821) και αυτό στη Βερόνα [3] της Ιταλίας τον Δεκέμβριο του 1822, συνέπεσαν με την έναρξη της επανάστασης. Ο αγώνας των Ελλήνων δεν συζητήθηκε σ' αυτά τα συνέδρια, θεωρούμενος ως εσωτερικό θέμα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Οι στρατιωτικές επιτυχίες των επαναστατών (Άλωση της Τριπόλεως, νίκη του Κολοκοτρώνη στα Δερβενάκια, πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδος από τον Κανάρη στην Χίο κ.α.) δημιούργησαν τετελεσμένα που δεν μπορούσαν να αγνοηθούν και έδωσαν μια διαφορετική δυναμική στο όλο εγχείρημα. Η ευόδωση των προσπάθειών και των θυσιών εξαρτώντο πλέον, από τα ανακτοβούλια [4] των ευρωπαϊών ηγεμόνων, στα οποία πρωταγωνιστικό ρόλο διαδραμάτιζαν κυρίως οι υπουργοί των εξωτερικών. Οι ενέργειες όλων αυτών των σημαντικών προσωπικοτήτων, ανεξαρτήτως των πιστεύω και των προτιμήσεων τους, στόχευαν στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων των χωρών τους και μόνο. Η διπλωματία την εποχή εκείνη διακρινόταν για ένα εκλεπτυσμένο κώδικα συμπεριφοράς και μια δεοντολογία, που δεν εμπόδιζε τους διπλωμάτες να λαμβάνουν τις σκληρότερες των αποφάσεων, «σφάζοντας στην κυριολεξία με το βαμβάκι». Η αντιμετώπιση της Ελληνική Επανάστασης αποτέλεσε μέρος του ονομαζόμενου «Ανατολικού Ζητήματος [5]», που αφορούσε στο ενδεχόμενο διαλύσεώς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Οι θέσεις των μεγάλων δυνάμεων της Ευρώπης προς την ελληνική επανάσταση ήσαν:

Ο Ιωάννης Καποδίστριας.

Η Ρωσία.

Στο μυαλό των σκλαβωμένων Ελλήνων ο ρωσικός λαός αποτελούσε το ομόθρησκο γένος που θα έσπαγε τα δεσμά της τουρκικής τυραννίας. Η Ρωσία απέβλεπε να θέσει υπό τον έλεγχό της όλα τα ορθόδοξα χριστιανικά κράτη της Βαλκανικής. Είχε ανέκαθεν όνειρο να καταλάβει την Κωνσταντινούπολη και τα στενά του Ελλησπόντου. Δεν επιθυμούσε την πλήρη ανεξαρτησία για την Ελλάδα, αλλά την παροχή ενός καθεστώτος αυτονομίας, προκειμένου να εγγυάται την ασφάλεια της, όπως συνέβαινε με τις παραδουνάβιες ηγεμονίες. Οι Έλληνες της Ρωσίας ευημερούσαν, η Φιλική Εταιρεία ιδρύθηκε στην Οδησό, ενώ ο αρχηγός της ο Αλέξανδρος Υψηλάντης ήταν στρατηγός του ρωσικού στρατού. Οι Τσάροι που κυβέρνησαν την Ρωσία κατά την διάρκεια της επανάστασης ήσαν δύο:

Ο Αλέξανδρος Α΄, γεννήθηκε το 1777 και κυβέρνησε από το 1801 έως το 1825. Κατά την διάρκεια του συνεδρίου του Λάϊμπαχ, πληροφορήθηκε από τον Αλέξανδρο Υψηλάντη την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να τον διαγράψει από τον Ρωσικό στρατό, ενώ διέταξε τον Υπουργό Εξωτερικών του Ιωάννη Καποδίστρια, να τον ενημερώσει εγγράφως για την αποκήρυξη του εγχειρήματός του. Στη Βερόνα, με δική του εντολή δεν έγινε αποδεκτό το αίτημα της ελληνικής αντιπροσωπείας να παρουσιασθεί στο συνέδριο. Ο Μέττερνιχ τον επηρέαζε σε μεγάλο βαθμό και τον χαρακτήριζε «ως τρελό τον οποίο πρέπει να τον αντιμετωπίζεις με χιούμορ».

Ο Τσάρος Νικόλαος Α΄.

Ο Νικόλαος Α΄ γεννήθηκε το 1796 και κυβέρνησε από το 1825 έως το 1855, επεδίωξε να αναχαιτίσει την επέκταση της Μεγάλης Βρετανίας και της Γαλλίας στην Ανατολική Μεσόγειο. Στήριξε την πολιτική του στην υπεράσπιση της ορθοδοξίας, στην απόκτηση της αυτονομίας των υποτελών στην Τουρκία Βαλκανικών λαών και στην καταπολέμηση του Ισλάμ. Αποφάσισε να συμμετάσχει η Ρωσία στην ναυμαχία του Ναβαρίνου και κήρυξε τον πόλεμο κατά της Τουρκίας το 1828.

Ο Ιωάννης Καποδίστριας απολάμβανε της εμπιστοσύνης του Τσάρου Αλέξανδρου Α΄ και διετέλεσε Υπουργός Εξωτερικών του από το 1820 έως το 1822. Δέχθηκε κριτική για την μη αποδοχή της αρχηγίας της Φιλικής Εταιρείας

και την αποκήρυξη του Αλέξανδρου Υψηλάντου. Οι ενέργειες αυτές ήσαν ασυμβίβαστες με το αξίωμα που κατείχε. Στην συνέχεια όταν αποδέχθηκε την θέση του κυβερνήτου της Ελλάδος, υπερασπίσθηκε τα ελληνικά συμφέροντα και μόνο. Αρνήθηκε να λάβει την σύνταξη που του πρόσφερε ο Τσάρος, για να αποδείξει ότι ήταν πλήρως αδέσμευτος.

Η Μεγάλη Βρετανία.

Αποτελούσε την κυρία αντίπαλο της Ρωσίας. Επιθυμούσε ένα ανεξάρτητο ελληνικό κράτος το οποίο να μην υπόκειται στην προστασία της. Δεν επιθυμούσε την διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, την προτιμούσε αδύναμη ώστε να της παρέχει την υποστήριξή της, πάντοτε με το αζημίωτο. Δεν έλεγε όχι στην αντικατάστασή της από ένα ελληνικό κράτος, αρκούντως ισχυρό, όχι όμως σε τέτοιο βαθμό που να μην μπορεί να το κηδεμονεύει. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο, η μικρασιατική πολιτική του Ελευθερίου Βενιζέλου έτυχε της βρετανικής υποστηρίξεως, η οποία σταμάτησε να μας παρέχεται μετά την επικράτηση του Κεμάλ Ατατούρκ.

Ο Γεώργιος Δ΄ διετέλεσε βασιλεύς της Μεγάλης Βρετανίας καθ' όλη την διάρκεια της επανάστασεως. Στέφθηκε βασιλεύς το 1820, σε ηλικία 57 χρονών, αντιμετωπίζοντας ήδη σοβαρά προβλήματα υγείας και παρέμεινε στον θρόνο μέχρι το 1830. Δεν ενδιαφερόταν ιδιαίτερα για θέματα εξωτερικής πολιτικής. Ο πρωθυπουργός του βασιλείου Ρόμπερτ Τζένκινσον, από το 1820 έως το 1827, εμπιστεύθηκε τον χειρισμό του ελληνικού ζητήματος στον Γεώργιο Κάννινγκ, ο οποίος διατήρησε την θέση του υπουργού εξωτερικών από το 1822 έως το 1827. Στην συνέχεια ανέλαβε πρωθυπουργός, ατυχώς για εμάς μόνο για 4 μήνες, διότι απεβίωσε προσβληθείς από πνευμονία .

Ο Γεώργιος Κάννινγκ.

Ο Κάννινγκ εμφορούμενος από θαυμασμό προς τους Έλληνες κλασσικούς και δηλωμένος φιλέλληνας, αντιτάχθηκε δυναμικά στον αυστριακό υπουργό εξωτερικών Κλέμενς Φον Μέττερνιχ και προσανατόλισε την αγγλική πολιτική προς υποστήριξη της Ελληνικής Επανάστασεως. Το Φεβρουάριο του 1823 ο Κάννινγκ αναγνώρισε τον ναυτικό αποκλεισμό που είχαν κηρύξει οι Έλληνες στο Ιόνιο. Η αναγνώρισή τους ως εμπόλεμους τούς παρείχε την δυνατότητα επικλήσεως δικαιωμάτων απορρεόντων από το διεθνές δίκαιο. Δεν αντιμε-

τωπίζονταν πλέον ως ομάδες παρανόμων, αλλά ως λαός που διεκδικεί την ελευθερία του. Ο Κάννιγκ αντιλήφθηκε τον άνεμο για την απόκτηση περισσότερων ελευθεριών που σάρωνε την Ευρώπη. Θεώρησε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο θα μπορούσε να αποκομίσει πολλαπλά οφέλη, παρουσιαζόμενη ως η υπέρμαχος αυτών των κινημάτων, τόσο από το άνοιγμα νέων αγορών για την διάθεση των βιομηχανικών προϊόντων της, όσο και από την αύξηση της επιρροής στην Μεσόγειο.

Οι Βρετανοί διπλωμάτες παραδοσιακά γνωρίζουν καλύτερα από οποιονδήποτε άλλο, τον τρόπο να προσεγγίζουν τον αντικειμενικό τους σκοπό, χωρίς να αποκαλύπτουν εκείνο που πράγματι επιθυμούν. Ο Καποδίστριας γνώριζε την τέχνη της διπλωματίας και τον τρόπο προωθήσεως των ελληνικών αιτημάτων. Δυστυχώς κανείς εκ των λοιπών συγχρόνων του Ελλήνων πολιτικών, δεν ήταν σε θέση να αντιληφθεί τους διπλωματικούς χειρισμούς του. Κατά την κρίσιμη εκείνη περίοδο που αγωνίζονταν για την επέκταση των ορίων της επικράτειας του νεοσύστατου κράτους και την οργάνωση του από το μηδέν, είχε να αντιπαλέψει με την πιο σκληρή αντιπολίτευση, από ανθρώπους που τα κίνητρα τους ήταν η απληστία, η ιδιοτέλεια και το πάθος για εξουσία. για κακή μας τύχη υπάρχει πάντοτε μια μερίδα συμπατριωτών μας, που είναι από την φύση τους εγκλωβισμένοι σε δογματισμούς και αναχρονιστικές αντιλήψεις, αρνούμενοι να αποδεχθούν ότι δεν τους συμφέρει, ή δεν είναι σε θέση να το καταλάβουν. Όλοι αυτοί θέτουν εμπόδια σ' αυτούς που έχουν την θέληση και τις ικανότητες να εξασφαλίσουν την πρόοδο και την ευημερία για την πατρίδα μας. Δεν διαθέτουν προσέτι την γενναιότητα να αναγνωρίσουν τα σφάλματά τους και πιθανόν ούτε την διανοητική ικανότητα να τα εννοήσουν.

Η Αυστρία.

Ο Αυστριακός διπλωμάτης Κλέμενς Φον Μέττερνιχ (1773-1859), κατείχε την θέση του υπουργού εξωτερικών της Αυστρο-ουγγρικής αυτοκρατορίας επί 3 δεκαετίες(1818-1848). Παραδοσιακός συντηρητικός, ικανότατος και προικισμένος πολιτικός, επεδίωξε την διατήρηση της ισορροπίας δυνάμεων της Ευρώπης, αποσκοπώντας να εμποδίσει την επέκταση της Ρωσίας σε βάρος της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Γνώριζε καλά ότι η Αυστρία δεν θα ασκούσε καμία επιρροή σε ένα ελεύθερο ελληνικό κράτος. Προσπάθησε να

αποτρέψει την δημιουργία του, αλλά υποστήριξε στο τέλος το καθεστώς πλήρους ανεξαρτησίας, από αυτό της αυτονομίας, θέλοντας να περιορίσει την ρωσική επιρροή. Το όνομά του παρέμεινε στην ιστορία ως συνώνυμο του «ανθελληνισμού».

Ο Κλάρενς Φον Μέττερνιχ.

Η Γαλλία.

Η Γαλλία μετά την εξορία του Ναπολέοντος στην Αγία Ελένη το 1815 και την παλινόρθωση της δυναστείας των Βουρβόνων προσπάθησε να ανακτήσει την θέση της ανάμεσα στις μεγάλες δυνάμεις της Ευρώπης. Ο Βασιλεύς της Γαλλίας Κάρολος Ι, ενίσχυσε τον Σουλτάνο της Αιγύπτου Μοχάμεντ Αλή, αλλά παράλληλα συνέπραξε με την Μεγάλη Βρετανία, για την εφαρμογή της Συνθήκης του Λονδίνου της 1^{ης} Ιουλίου 1827. Συμμετείχε στην Ναυμαχία του Ναβαρίνου (8 Οκτ 1827) και απέστειλε στρατεύματα στην Πελοπόννησο (16.000 στρατιώτες υπό τον στρατηγό Μαιζόν) για την εκκαθάρισή της από τα στρατεύματα του Ιμπραήμ.

Η Πρωσία.

Η πολιτική της Πρωσίας στο θέμα της Ελλάδος ευθυγραμμίζονταν πλήρως με την αυστριακή.

Το Πρωτόκολλο της Πετρούπολης.

Από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης μέχρι το 1827, εκτός από την Αϊτή [6] καμία άλλη χώρα δεν είχε αναγνωρίσει τους επαναστατημένους Έλληνες ως λαό που διεκδικούσε με την δύναμη των όπλων την ελευθερία του. Τον Απρίλιο του 1826 στην Αγία Πετρούπολη, υπογράφηκε το ομώνυμο πρωτόκολλο μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και της Ρωσίας, με το οποίο οι δύο χώρες συμφώνησαν να μεσολαβήσουν προς τον Σουλτάνο, προκειμένου να σταματήσει τις εχθροπραξίες και να αναγνωρίσει την Ελλάδα ως αυτόνομο κράτος. Το πρωτόκολλο κρατήθηκε μυστικό, γιατί στην ουσία οι δύο χώρες ήθελαν να αποφύγουν τις μεταξύ τους διαμάχες, στην εμπλοκή τους με την Επανάσταση των Ελλήνων. Το Πρωτόκολλο βοήθησε την Ρωσία στις διαπραγ-

ματεύσεις με την Τουρκία για την συνθήκη του Άκκερμαν[7], προς την οποία δεσμεύθηκε ψευδώς ότι δεν θα αναμειχθεί στο ελληνικό ζήτημα.

Η Συνθήκη του Λονδίνου.

Την 6^η Ιουλίου 1827 υπογράφηκε στο Λονδίνο συνθήκη μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ρωσίας και της Γαλλίας, σύμφωνα με την οποία συμφωνήθηκε η «μεσιτεία των 3 χωρών στην Υψηλή Πύλη[8]», για την αναγνώριση της Ελλάδος ως αυτόνομου κράτους φόρου υποτελής στην Τουρκία. Το πρώτο βήμα για την εφαρμογή της συμφωνίας ήταν η κήρυξη ανακωχής μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων. Τα όρια του νέου κράτους και το ύψος του φόρου υποτέλειας θα καθορίζονταν στην συνέχεια. Η συμφωνία περιείχε και 2 μυστικά άρθρα για την ανάληψη των «ενδεδειγμένων ενεργειών» στην περίπτωση που ο Σουλτάνος την απέρριπτε. Η συμφωνία δεν αποτελούσε συνθήκη μεσολαβήσεως, αλλά ωμή παρέμβαση στα εσωτερικά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η μεσολάβηση προϋποθέτει την συγκατάθεση, η οποία δεν υπήρξε εκ μέρους του Σουλτάνου και υφίσταται μεταξύ κυρίαρχων κρατών. Καμία από τις μεγάλες δυνάμεις δεν είχε αναγνωρίσει την Ελλάδα ως κράτος. Δεν νοείται επίσης οι μεσολαβητές να απαιτούν την εκτέλεση της συμφωνίας για την οποία μεσολάβησαν. Όλα αυτά είχαν μικρή σημασία για εμάς, που επιτέλους βλέπαμε λύση στο αδιέξοδό μας. Οι καμπάνες των εκκλησιών ήχησαν χαρμόсуνα, ενώ τελέσθηκαν δοξολογίες σε όλη την επικράτεια.

Οι τρεις μεγάλες δυνάμεις ανέθεσαν στον Άγγλο Αντιναύαρχο Εδουάρδο Κόδρινγκτον την επίδοση της συμφωνίας στην αντικυβερνητική επιτροπή[9], η οποία είχε ορισθεί από την εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας[10] ως κεφαλή της εκτελεστικής εξουσίας, μέχρι την άφιξη του Ιωάννη Καποδίστρια. Την 21 Αυγούστου 1827, το βουλευτικό αποδέχθηκε την προτεινόμενη ανακωχή. Εκείνα τα έγγραφα και η ελληνική απάντηση, ήσαν τα πρώτα που ανταλλάσσονταν επισήμως μεταξύ της ελληνικής κυβερνήσεως και ξένης αρχής. Τις κρίσιμες εκείνες στιγμές για την πατρίδα μας η κατάσταση που επικρατούσε στην έδρα της κυβερνήσεως, στο Ναύπλιο θύμιζε «την άγρια δύση της Αμερικής». Δεν ανταλλάσσονταν απλώς πυροβολισμοί, αλλά κανονιοβολισμοί μεταξύ «καπεταναίων» από την Ρούμελη. Από το Παλαμήδι που κατείχε ο αυτόκλητος φρούραρχος και δυνάστης της πόλεως Θεόδωρος Γρίβας και από την Ακροναυπλία στην οποία έδρευε ο Νάσος Φωτομάρας με τον

Ιωάννη Στράτο. Τα θύματα μεταξύ των τρομοκρατημένων κατοίκων Ελλήνων και ξένων υπήρξαν πολλά. Με ενέργειες σαν και αυτές δεν πρέπει να αναρωτιόμαστε γιατί τον τρόπο που μας αντιμετώπιζαν οι ξένοι. Ο Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών Μεχμέτ Πέρτεφ στην Κωνσταντινούπολη δεν άνοιξε καν το φάκελο του έγγραφου που του επιδόθηκε, από τους πρέσβεις των τριών δυνάμεων.

Οι Στρατιωτικές Ενέργειες.

Ο Κόδρινγκτον ως επικεφαλής του ενωμένου συμμαχικού στόλου(του Γαλλικού υπό τον Υποναύαρχο Ερρίκο Δεριγνύ και του Ρωσικού υπό τον Υποναύαρχο Λογγίνου Χέϋδεν) ζήτησε διευκρινίσεις σχετικά με το είδος «των ενδεδειγμένων ενεργειών», που αναφερόταν στην συνθήκη, σε περίπτωση που ο Ιμπραήμ δεν αποδεχότανε την προτεινόμενη ανακωχή. Ο έμπειρος και ικανός βρετανός ναύαρχος, ήρωας της ναυμαχίας του Τραφάλγκαρ[11], γνώριζε πολύ καλά ότι έπρεπε να χρησιμοποιήσει τα πυροβόλα του, αλλά επιθυμούσε να το έχει σαφώς διατυπωμένο. Τελικά παρά το γεγονός ότι δεν είχε προηγηθεί κήρυξη πολέμου προς την Τουρκία, έλαβε την έγκριση για την χρησιμοποίηση στρατιωτικής βίας. Την 8^η Οκτώβριου του 1827, διεξήχθη η ναυμαχία του Ναβαρίνου η οποία είχε ως αποτέλεσμα την καταστροφή των τουρκικών και αιγυπτιακών στόλων(Οι Τουρκο-αιγύπτιοι έχασαν 60 από τα 80 πλοία τους, ενώ από τα 27 συμμαχικά δεν βυθίσθηκε κανένα). Ο Κόδρινγκτον μετέβη στην Αίγυπτο, όπου υπέγραψε συμφωνία με τον Μεχμέτ Αλή για την αποχώρηση των Αιγυπτιακών στρατευμάτων από την Ελλάδα. Εκτός από του Έλληνες και οι Ρώσοι πανηγύριζαν για την νίκη στο Ναβαρίνο. Ο Βρετανός πρωθυπουργός Γουέλινγκτον, που διαδέχθηκε τον Κάννιγκ, την χαρακτήρισε σαν «Άπρόοπτο συμβάν(untoward event)», θεωρώντας την καταστροφή πολύ μεγαλύτερη από αυτή που είχε κατά νου. Ο Κόδρινγκτον αντικαταστάθηκε από ναύαρχος της Μεσογείου και διατάχθηκε έρευνα εάν ενήργησε σύμφωνα με τις διαταγές που έλαβε. Ευτυχώς για εκείνον, είχε φροντίσει να καλύψει τα νώτα του. Δυστυχώς για εμάς, χάσαμε ένα καλό φίλο που μας υποστήριζε πραγματικά.

Ο Εδουάρδος Κόδρινγκτον.

Η Τουρκία δεν αποδέχθηκε τη συνθήκη του Λονδίνου, παρά την κατάστροφή του στόλου της και την άφιξη γαλλικού στρατού στην Πελοπόννησο. Την 14^η Σεπτεμβρίου 1829, αναγνώρισε τελικά την ανεξαρτησία της Ελλάδος, με την υπογραφή της «Συνθήκης της Αδριανουπόλεως» (Άρθρο 10), η οποία σήμανε τον τερματισμό του Ρωσο-τουρκικού πολέμου, που ξέσπασε το 1828. Η Υψηλή Πύλη εκτός από την Συνθήκη του Λονδίνου του 1827, αποδέχθηκε και το Πρωτόκολλο του Λονδίνου της 22^{ας} Μαρτίου 1829, που καθόριζε ως βόρεια σύνορα της χώρας την γραμμή Παγασητικού-Αμβρακικού. Η γραμμή αυτή οριστικοποιήθηκε με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου της 30^{ης} Αυγούστου 1832.

Συμπεράσματα.

- Η διπλωματία δεν αποτελεί πράξη φιλανθρωπίας.
- Δεν διαθέτουν όλοι τα προσόντα να ασκήσουν εξωτερική πολιτική και διπλωματία.
 - Η στρατιωτική βία αποτελεί το έσχατο, αλλά το πλέον πειστικό επιχείρημα στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής.
 - Το τετελεσμένο γεγονός με την πάροδο του χρόνου, υπερισχύει του διεθνούς δικαίου.
 - Ότι χάνεται με πόλεμο κερδίζεται πάλι με πόλεμο.
 - Όταν η αντιπαράθεση μεταπηδήσει από το διπλωματικό, στο πεδίο της μάχης, οι εκατέρωθεν ενέργειες καθίστανται κατά κανόνα μη αναστρέψιμες.
 - Την πολεμική σύγκρουση μπορεί να την ξεκινήσεις όποτε θελήσεις, όχι όμως και να την τερματίσεις.
 - Τα κράτη δεν έχουν σταθερούς φίλους ή εχθρούς, έχουν μόνο σταθερά συμφέροντα.
 - Η ευημερία και η δυστυχία του κράτους διαχέεται προς όλους του πολίτες.
 - Ο ισχυρός πράττει ότι του επιτρέπει η δύναμις του και ο αδύναμος ότι του επιβάλλει η αδυναμία του.

Ανεξαρτησία.

Στην Ελλάδα εορτάζουμε τις δύο εθνικές μας επετείους, της 25^{ης} Μαρτίου 1821, και της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940 στις ημερομηνίες ενάρξεώς τους. Όσον αφορά το έπος του 40 έχει νόημα, γιατί έληξε με συνθηκολόγηση εκ μέρους μας. Διερωτώμαι όμως, γιατί δεν ανακηρύσσουμε ως εθνική εορτή την ημέρα της ανεξαρτησίας μας.

Παραπομπές.

[1] Το Άρθρο 1 του πρωτοκόλλου όριζε: «Η Ελλάς θέλει σχηματίσει ένα κράτος ανεξάρτητον, και θέλει χαίρει όλα τα δίκαια πολιτικά, διοικητικά και τα εμπορικά, τα προσπεφυκότα εις εντελή ανεξαρτησίαν».

[2] Σημερινή Λιουμπλιάνα της Σλοβενίας. Ο σκοπός του συνεδρίου αφορούσε στην επίλυση διαφόρων προβλημάτων, που είχαν παρουσιαστεί μετά τους Ναπολεόντειους πολέμους και την διατήρηση της ειρήνης στην Ευρώπη.

[3] Το κύριο θέμα του συνεδρίου ήταν η επανάσταση που είχε εκδηλωθεί στην Ισπανία.

[4] Το συμβούλιο του Βασιλέως σε περιόδους απολύτου μοναρχίας, που συχνά είχε νομοθετικές και εκτελεστικές εξουσίες. Ονομαζόταν και μυστικοσυμβούλιο.

[5] Ο όρος «Ανατολικό Ζήτημα» αναφέρεται στα προβλήματα που προέκυψαν από την παρακμή της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και στον ανταγωνισμό που πυροδότησε μεταξύ των μεγάλων δυνάμεων, από τα μέσα του 18^{ου} μέχρι και τις αρχές του 20^{ου} αιώνας. Στην διαφαινόμενη αποσύνθεση της Τουρκίας στηρίχθηκε και η Ελληνική Μεγάλη Ιδέα, που στόχευε στην απελευθέρωση των υπό τουρκικό ζυγό ομοεθνών μας.

[6] Τον Ιανουάριο του 1822, ο Πρόεδρος της Αϊτής Ιωάννης Μπογιέρ (Jean Pierre Boyer), αναγνώρισε τον αγώνα των Ελλήνων, ως λαού που πολεμάγε για την ελευθερία του.

[7] 7 Οκτ 1826, Η Τουρκία αναγνώρισε όλα τα ρωσικά αιτήματα σχετικά με την Μολδαβία και την Βλαχία.

[8] Ο όρος «Υψηλή Πύλη» αναφερόταν στην σκηνή του Σουλτάνου, η οποία ήταν μεγαλύτερη από τις υπόλοιπες. Στην συνέχεια αποτέλεσε το προσωπικό των υπηρεσιών της κυβερνήσεως του Οθωμανικού κράτους.

[9] Αποτελείτο από τους Γεώργιο Μαυρομιχάλη, Ιωάννη Μιλαΐτη και Γιαννούλη Νάκο.

[10] Η Γ΄ Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας(19 Μαρτίου-5 Μαΐου 1827), συνήλθε στην Τροιζήνα του Πόρου. Επικύρωσε το Σύνταγμα της Ελλάδος και εξέλεξε ομόφωνα τον Ιωάννη Καποδίστρια , ως πρώτο κυβερνήτη της Ελλάδος, με επταετή θητεία.

[11] 21 Οκτ 1805, Αποφασιστικής σημασίας ναυμαχία μεταξύ του Αγγλικού και του Γαλλο-ισπανικού στόλου κατά την διάρκεια των Ναπολεόντειων πολέμων, η οποία έληξε με θρίαμβο των Βρετανών και επιβεβαίωσε την ναυτική κυριαρχία τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. **ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε., Αθήνα 1977.**
2. **Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό «ΗΛΙΟΥ», Αθήνα 1951.**
3. **Εγκυκλοπαίδεια ΠΑΠΥΡΟΣ LAROUSSE BRITTANICA, Εκδοτικός οίκος ΠΑΠΥΡΟΣ, Αθήνα**
4. **Νικολάου Σπηλιάδου, ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ, Ινστιτούτο Διεπιστημονικών Ερευνών Ανάπτυξης της Νεωτέρας Ελλάδος «Χαρίλαος Τρικούπης», Αθήνα 2007.**
5. **Διονυσίου Α. Κόκκινου, Η Ελληνική Επανάσταση, Αθήνα 1974, Εκδοτικός Οίκος ΜΕΛΙΣΣΑ.**

Ιωάννης Κρασσάς, Αντιστράτηγος ε. α.

Πηγή : <https://www.istorikadromena.gr/>